

PŘESHraniČNÍ PROBLEMATIKA 2

HRANICE A HRANIČNÍ EFEKT

HRANICE A HRANIČNÍ EFEKT / 1

- Terminologie: pohraničí, příhraničí, přeshraniční
 - ČJ, cizí jazyky
- Hranice – definice:
 - obvod, teritorium, zóna tlaku (HAGGET 1975)
 - stát, mapy, terén, plocha (ŠINDLER 1996)
 - Zóna/linie, panství (PRESCOTT 1975)
 - Různá politika, např. prostorového uspořádání, životní úroveň (MEUSBURGER 1975)
 - Administrativní, hospodářská či politická jednotka (HEIGL 1978)
 - Dělicí linie mezi dvěma prostorovými jednotkami (JOHNSTON 1994), společenskou aktivitou (CHROMÝ 1999)

FUNKCE HRANICE

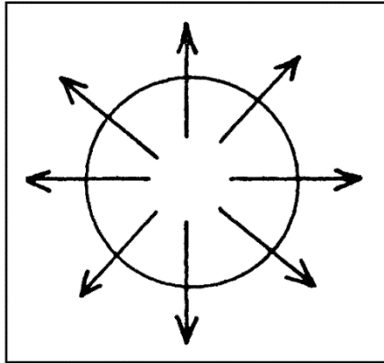
HRANICE A HRANIČNÍ EFEKT / 2

- Hranice – klasifikace/kategorizace:
 - linie myšlená (regionalizace) X fixní – hranice politická
 - přírodní/přirozená (FG) X umělá/antropogenní
 - geometrická, astronomická
 - liniová X zonální (SIWEK 1996)
 - p. genetických faktorů: subsekventní, antecedentní, reliktní (HG, de jure X de facto)
 - P. propustnosti:
 - uzavřené, částečně otevřené, otevřené (MAIER 1990)
 - region →

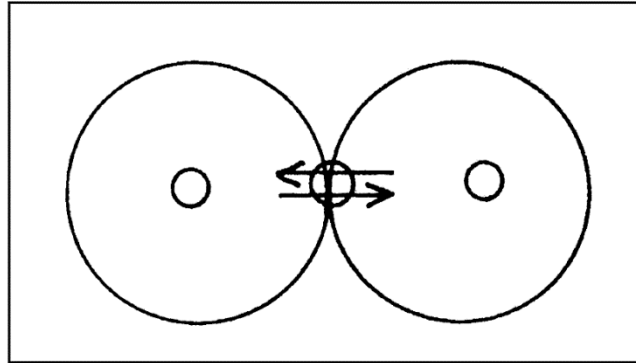

REGION: OTEVŘENÝ X UZAVŘENÝ, SYSTÉM MOSTU, SYSTÉM KONTAKTNÍHO ÚZEMÍ (STRASSOLDO-GRAFFENBERG 1974)

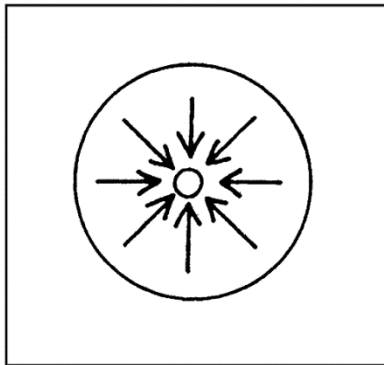
I.

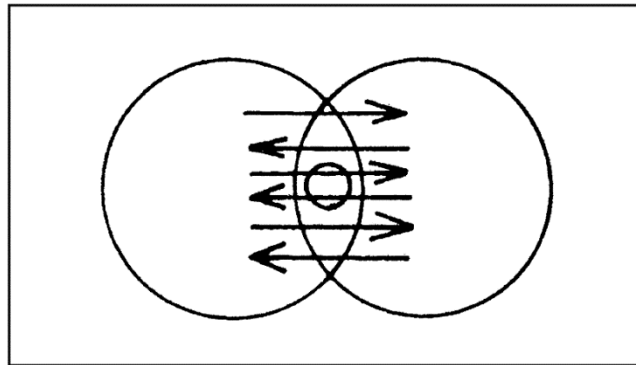
II.

III.

IV.

HRANICE A HRANIČNÍ EFEKT / 3

- Hranice – aplikace v regionální geografii
 - diskontinuita oddělující regionální entity (ŘEHÁK 2000)
- Regiony s
 - objektivními vlastnostmi: homogenní X nodální
 - subjektivními přístupy: mentální/percepční
 - pragmatickými hledisky: deklarované (administrativní jednotky), plánovací/problémové
- Hraniční přechod – bodem propustnosti (permeability):
 - impulzu, změny, proměnlivosti, lokálním ohniskem difúze
- Hraniční efekt +x periferní poloha (HAMPL 2000)
 - Polohové X místní faktory
 - řádovostně měřítková diferenciacce (hierarchizace)
 - Omezení X porovnání
- Vzájemné vztahy → hranice a/symetrická
 - nerovnováha – efekt mexické hranice
- Vývoj v čase!

PŘESHraniční NÁKUPNÍ I/LEGÁLNÍ TURISTIKA

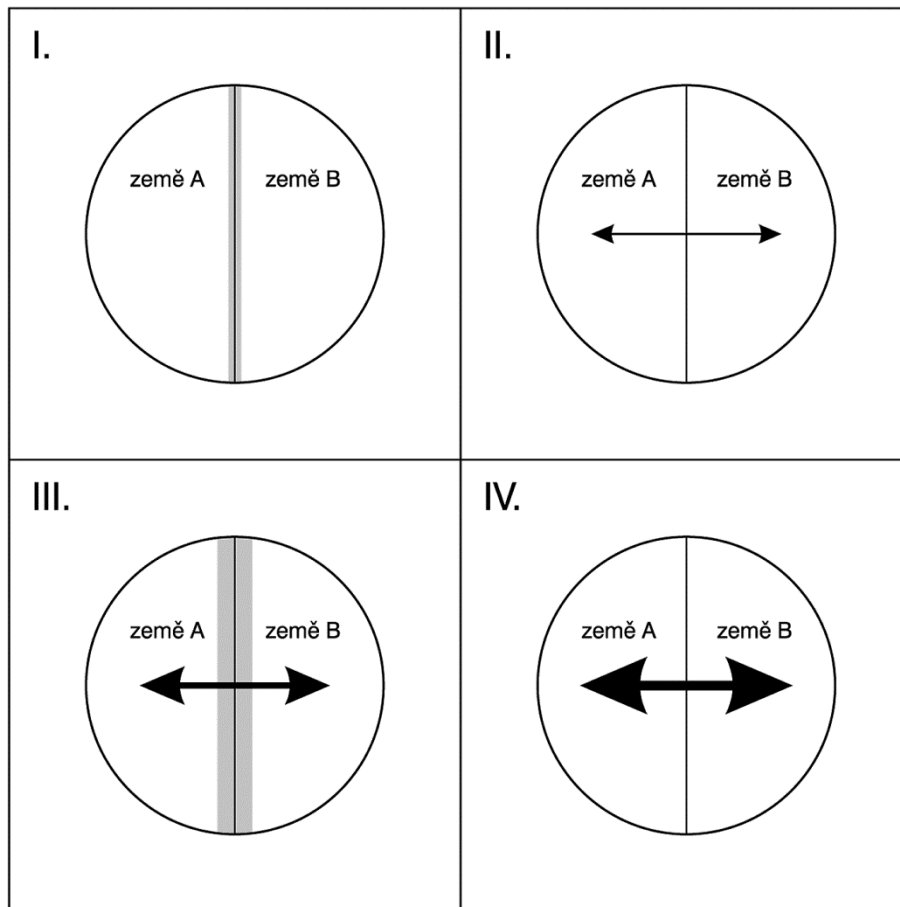

HRANICE A HRANIČNÍ EFEKT / 4

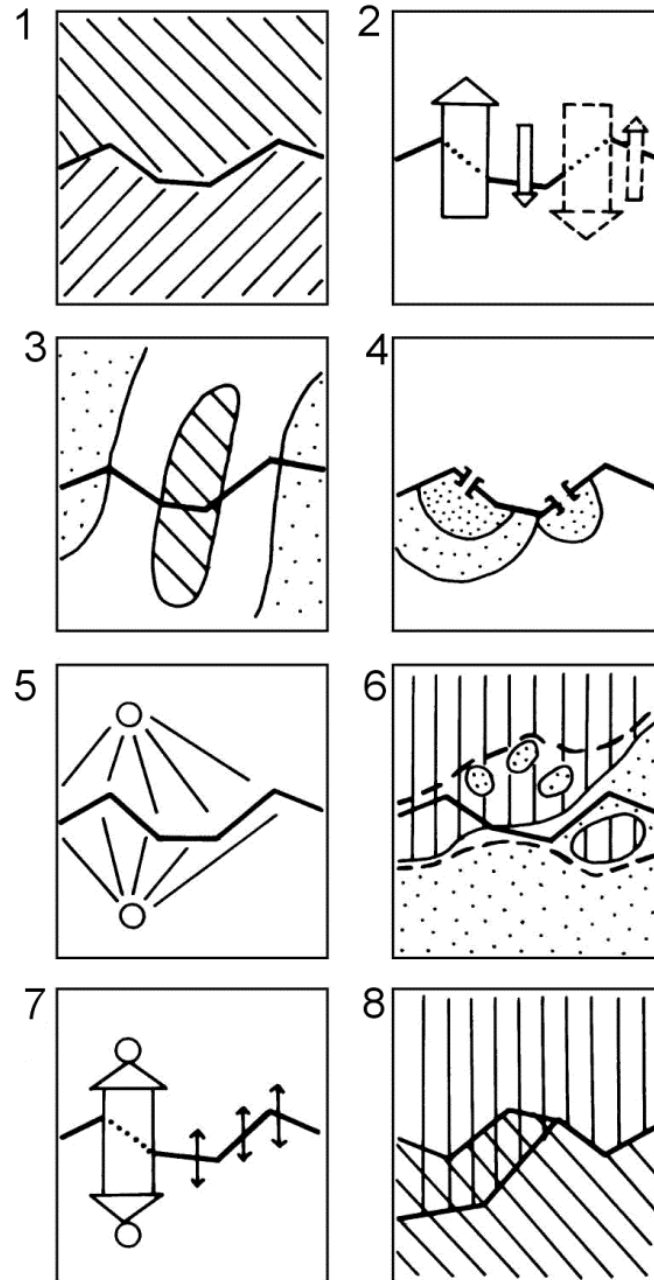
- Příhraniční region
 - Patrný hraniční efekt (MAIER)
- Klasifikace:
 - Bariérový
 - Periferní
 - Kontaktní
 - Difuzní a potenciálně diferenční
- Efekt propustnosti
 - Filtrační X koncentrační
 - Diverzifikace X polarizace
- Hraniční efekty modelu fungování přeshraničních vztahů →

ODCIZENÍ / KOEXISTENCE / KOOPERACE / INTEGRACE (MARTINEZ 1994)

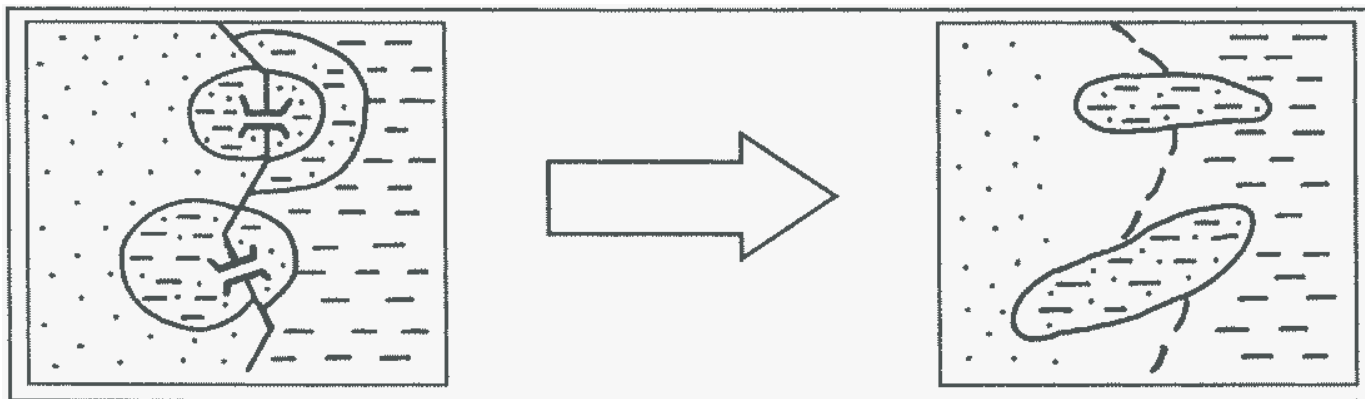

EFEKT AREÁLOVÝ,
KONTINUÁLNÍ,
PERIFÉRIE, PŘESKOKU,
POTENCIÁLNĚ
DIFERENČNÍ, DIFUZNÍ,
POLITICKO-HISTORICKÝ
(SEGER 1993)

HRANICE A HRANIČNÍ EFEKT / 5

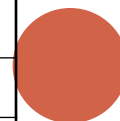
- Historie česko-německých vztahů resp. hranic:
 - efekt periferní – mostu – kontaktu X most mezi západní a východní Evropou
 - Hranice asymetrická
 - Difúzní efekt
 - Model rozdílné funkčnosti (DOKOUPIL 2004)

PŘEHLED
HRANIČNÍCH
EFEKTŮ A
JEJICH VLIV
NA SOUSEDNÍ
SOCIO-
EKONOMICKÉ
SYSTEMY V
ZÁVISLOSTI NA
OTEVŘENOSTI
HRANICE

(DOKOUPIL
2004)

hraniční efekt	charakter hranice		
	uzavřená	neutrální	otevřená
bariérový	X	X	
periferní	X	X	X
kontaktní		X	X
propustnosti	X	X	X
filtrační		X	
koncentrační		X	
diverzifikace	X	X	
polarizace	X	X	
odcizení	X		
koexistenční		X	
kooperační		X	X
integrační			X
areálový	X	X	
kontinuální			X
přeskoku		X	X
potenciálně diferenční		X	X
difúzní		X	X
politicko-historický	X	X	X

PREZENTACE EUROREGIONU – STRUKTURA REŠERŠE ČLÁNKU

- Založení, cíle, úkoly
 - Organizace, struktura, dokumenty
 - Fondy, dotace, projekty
 - Publikace, PR
 - Text, tabulky, grafy, mapy
 - 10-15 snímků / 15 min
-
- Vlastní výběr z periodik (CZ, sousedé, Evropa, svět)
 - Individuálně, kopie + ppt (5-10 snímků vč. grafiky)

